

POSTANOWIENIE

16 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 16 marca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa E. G.

przeciwko B. R.

o ochronę dóbr osobistych,

na skutek skargi kasacyjnej E. G.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 20 kwietnia 2022 r., (... ...),

w związku z wnioskiem adwokata z urzędu powódki E. G. o sprostowanie pkt 3 postanowienia Sądu Najwyższego z 8 października 2024 r.

oddala wniosek

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 października 2024 r. Sąd Najwyższy w pkt 1. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kosztami postępowania kasacyjnego obciążył powódkę, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu (pkt 2). W pkt. 3 przyznał adwokatowi D. K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie kwotę 540 zł (pięćset czterdzieści złotych) powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wyjaśnił, że rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego zostało dokonane na podstawie art. 98 § 1 oraz art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 i z art. 398²¹ k.p.c.

Ponadto Sąd Najwyższy wskazał, że ponieważ powódka w postępowaniu kasacyjnym była reprezentowana przez adwokata z urzędu przyznano mu wynagrodzenie na podstawie § 14 pkt 2 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 i z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 763).

Postanowieniem z 4 marca 2025 r. w sprawie III C (... ..) referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie w wykonaniu pkt 2 postanowienia Sądu Najwyższego z 8 października 2024 r. ustalił, iż powódka jest zobowiązana zwrócić pozwanej kwotę 5940 zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

Pismem z dnia 13 sierpnia 2025 r. adwokat z urzędu powódki D. K. wniósł o sprostowanie oczywistej omyłki zawartej w sentencji postanowienia Sądu Najwyższego z 8 października 2014 r. przez ustalenie przysługującego mu wynagrodzenia na kwotę 5940 zł. Podniósł, że taką kwotę zasądził Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w sprawie III C (... ..) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 350 § 1 k.p.c., sąd może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki.

Przepis ten przewiduje sprostowanie wyroku przez sąd z urzędu. Powinno to nastąpić, jeżeli sąd stwierdzi konieczność dokonania poprawek. Jednak sprostowanie wyroku nie może prowadzić do zmiany rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2005 r., III CK 155/04, LEX nr 371487).

Nie podlega więc sprostowaniu nawet ewentualne oczywiście błędne zastosowanie przepisu prawa materialnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego

z 5 grudnia 1980 r., III CRN 133/80, OSNCP 1981, nr 6, poz. 115), do czego w niniejszej sprawie jednak nie doszło. Wymienione w hipotezie tego przepisu wady orzeczenia musi charakteryzować cecha oczywistości, która stanowi jednocześnie granicę dopuszczalności sprostowania. Nie można na skutek jego stosowania doprowadzić do merytorycznej zmiany orzeczenia. Środek ten służy do usuwania z tekstu orzeczenia niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek, a nie do naprawy poważniejszych wad orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2007 r., II CSK 314/06, IC 2008, nr 12, s. 45 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2014 r., I CSK 422/13, LEX nr 1532772).

Tymczasem wniosek o sprostowanie orzeczenia złożono w sprawie o ochronę dóbr osobistych, w której wniesiono skargę kasacyjną. Dotyczy on rozstrzygnięcia w zakresie wynagrodzenia przysługującego adwokatowi z urzędu. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 8 października 2024 r. wyjaśnił, że wynagrodzenie adwokata z urzędu zostało ustalone na podstawie § 14 pkt 2 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 i z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 763), a więc przepisów obowiązujących w dacie orzekania.

Adwokat z urzędu powódki podnosząc, iż jego wynagrodzenie za świadczenie pomocy prawnej z urzędu powinno wynosić kwotę 5940 zł, gdyż taką kwotę ustalił referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, pomylił dwie osobne instytucje prawne obowiązujące w zakresie kosztów postępowania. Czym innym jest obowiązek zwrotu kosztów procesu, który jest zdeterminowany zasadą odpowiedzialności za jego wynik, a czym innym jest obowiązek ustalenia wynagrodzenia dla pełnomocnika z urzędu.

Niezależnie od tego, złożenie wniosku o sprostowanie z urzędu oczywistej omyłki w trybie art. 350 k.p.c. nie jest właściwym środkiem kwestionowania takiego rozstrzygnięcia merytorycznego.

Z tych wszystkich względów należało orzec jak w sentencji (art. 350 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).

[a.ł.]

Karol Weitz